

Súd: Okresný súd Žilina
Spisová značka: 9P/191/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5121208108
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 08. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Branislav Lečko, PhD.
ECLI: ECLI:SK:OSZA:2022:5121208108.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Žilina, v konaní pred sudcom JUDr. Branislavom Lečkom, PhD., vo veci starostlivosti o maloletého A. B., nar. XX. XX. XXXX, trvalé bydlisko C. A., D. E. F. XXX/X, občana Slovenskej republiky, zastúpeného kolíznym opatrovníkom - Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Žilina, dieťa matky G. B. B., nar. XX. X. XXXX, trvalé bydlisko C. A., D. E. F. XXX/X, občianky Slovenskej republiky a otca G. G., nar. X. X. XXXX, trvalé bydlisko mesto Žilina, t. č. Švajčiarsky konfederácia, H. XXXX, I. X, občana Slovenskej republiky, o návrhu matky na zvýšenie výživného pre maloleté dieťa, na pojednávaní konanom na Okresnom súde Žilina dňa 10. 8. 2022, takto

rozhodol:

Otec G. G., nar. X. X. XXXX, je p o v i n n ý prispievať na výživu maloletého A. B., nar. XX. XX. XXXX, zvýšeným výživným, zo sumy 150 EUR na sumu 290 EUR mesačne, od 1. 10. 2021, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred, k rukám matky maloletého dieťaťa.

N e d o p l a t o k na výživnom pre maloletého A. B., za obdobie od 1. 10. 2021 do 31. 7. 2022 vo výške 1 400 EUR, je otec G. G. p o v i n n ý splácať v mesačných splátkach po 150 EUR, spolu s bežným výživným, k rukám matky maloletého dieťaťa, pod následkom straty výhody splátok.

Týmto rozsudkom sa mení rozsudok Okresného súdu Žilina zo dňa 26. 4. 2012, sp. zn. 37P/278/2011, v časti určeného výživného pre maloletého A. B..

Žiaden z účastníkov konania n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ō v o d n e n i e :

Návrhom zo dňa 23. 9. 2021, ktorý bol doručený Okresného súdu Žilina dňa 24. 9. 2021, sa matka domáhala, aby súd zvýšil výživné pre maloleté dieťa zo sumy 150 EUR mesačne na sumu 300 EUR mesačne.

Matka návrh odôvodnila tým, že voči otcovi sa vedie trestné konanie pre trestný čin zanedbania povinnej výživy.

Otec sa k návrhu matky v určenej lehote nevyjadril.

Otec dieťaťa sa na pojednávanie nedostavil, napriek tomu, že bol riadne a včas predvolaný z adresy vo Švajčiarskej konfederácii, ktorú uviedla matka (č. I. 244, 246).

Neúčast' neospravedlnil a nepožiadal o odročenie pojednávania.

Podľa § 180 CSP, po vyvolaní veci súd zistí, či sa dostavili osoby, ktoré boli na pojednávanie predvolané. Ak sa tieto osoby nedostavili, súd rozhodne, či sa pojednávanie bude konať v ich neprítomnosti, a otvorí pojednávanie.

Súd účasť otca na pojednávaní súd síce považoval za dôležitú (najmä v súvislosti k výsluchu k jeho osobným pomerom, najmä príjmom a výdavkom), avšak so zreteľom na záujem maloletého dieťaťa, aby vo veci bolo rozhodnuté v čo najkratšej lehote rozhodol, že sa pojednávanie bude konať v jeho neprítomnosti. Takýto postup navrhla aj matka maloletého dieťaťa.

Na pojednávanie sa nedostavila ani kolízna opatrovníčka, ktorá bola predvolaná riadne a včas. Neúčast' ospravedlnila a požiadala, aby sa pojednávanie vykonalo v jej neprítomnosti. Súd rozhodol, že sa pojednávanie vykoná v neprítomnosti kolíznej opatrovníčky.

Matka maloletého dieťaťa na pojednávaní navrhla zvýšiť výživné pre maloleté dieťa zo sumy 150 EUR na sumu 300 EUR mesačne od 1. 10. 2021. Poukázala na to, že výživné bolo určené rozsudkom Okresného súdu Žilina zo dňa 26. 4. 2012, sp. zn. 37P 278/2011, na sumu 150 EUR mesačne od 1. 1. 2010. Dlh na výživnom v sume 3 220 EUR za obdobie od 1.1. 2010 do 30. 4. 2011, súd povolil otcovi splácať v mesačných splátkach po 50 EUR, spolu s bežným výživným, pod následkom straty výhody splátok. Otec dlžné výživné doteraz neuhradil.

Otec sa o maloleté dieťa nezaujíma, nič mi nekupuje. Výživné neplatí riadne. V minulosti opakovane podala na otca trestné oznámenie a dlžné výživné bolo vymáhané aj exekučne. Naposledy podala na otca trestné oznámenie v roku 2021. Bola vypovedať na polícii, kde v trestnom konaní bolo zistené, že otec pracuje vo Švajčiarsku už asi 4 roky a príjem dosahuje 5 000 až 6 000 EUR. Pracuje v oblasti stavebníctva.

Otec zaplatil výživné pre maloleté dieťa za mesiace október 2021 až do júna 2022 v sume 138 EUR. Za mesiace júl až august 2022 výživné nezaplatil.

K svojich pomeroch od roku 2012 matka uviedla nasledovné skutočnosti:

V apríli 2012 poberala rodičovský príspevok a prídavok na jedno dieťa. Pracovala brigádnicky a zarobila si ešte 50 EUR mesačne. Bola nemajetná, nemala žiadne úvery. Bývala v byte u matky, prispievala jej za seba a maloleté dieťa 50 EUR mesačne na bývanie.

V roku 2018 uzavrela manželstvo. S manželom v súčasnosti, od roku 2020, býva v spoločnej domácnosti – rodinnom dome, ktorý majú v BSM. Dňa 22. 4. 2018 sa jej narodil syn E. B.. Ako manželka si zobrali hypotekárny úver vo výške 80 000 EUR a mesačná splátka je 360 EUR. Zdedila polovicu bytu, v ktorom bývala v roku 2012 a výdavky spojené s týmto bytom súd 110 EUR mesačne. Iný majetok nevlastní. Manžel je živnostník, s čistým mesačným príjmom v roku 2021 asi 3 000 EUR a v roku 2022 asi 3 000 EUR. V súčasnosti sú jej osobné výdavky cca 250 až 300 EUR. Je zamestnaná od 1. 3. 2022 ak doručovateľka v pracovnom pomere, s čistým mesačným príjmom cca 580 EUR. Iný príjem nemá. Od októbra 2021 do konca februára 2022 bola evidovaná ako uchádzačka o zamestnanie. Poberala dávku v nezamestnanosti asi 260 EUR. Predtým bola s maloletým E. B. na materskej dovolenke, poberala materské v sume 550 EUR a následne rodičovský príspevok 320 EUR. Priemerné mesačné výdavky s maloletým E. sú cca 250 EUR. Jej zdravotný stav je dobrý. K iným zmenám u nej nedošlo.

K zmenám pomeroch u maloletého dieťaťa matka uviedla nasledovné skutočnosti:

Výdavky s maloletým dieťaťom boli v apríli 2012 asi 200 až 250 EUR. Na stravu vynaložila asi 150 EUR, oblečenie 50 EUR, hygienické a iné základné potreby, vrátane plienok 50 EUR, lieky na bežné ochorenia 10 EUR, hračky a voľnočasové aktivity 20 EUR. Jeho zdravotný stav bol dobrý. Syn vtedy nemal osobitné záujmy, ktoré by platila.

V septembri 2022 nastúpi maloletý A. do 7. triedy základnej školy. Je fyzicky vyspelý. Jeho zdravotný stav je dobrý. Navštevuje krúžok včelárstva, s ktorým sú spojené výdavky mesačne asi 15 EUR. Tejto záujmovej činnosti sa venuje od septembra 2021. Venuje sa športu, s čím sú spojené výdavky (vrátane športového oblečenia) asi 20 EUR mesačne. Výdavky v škole asi 35 EUR, cestovné do školy 20 EUR, strava v škole 35 EUR, mobilný telefón 20 EUR mesačne. Tieto výdavky pribudli oproti roku 2012. Iné výdavky nepribudli. Zanikol výdavok na plienky asi 40 EUR mesačne. Iné výdavky nezaklikli. Zvýšili sa výdavky na stravu doma asi o 50 EUR na sumu 200 EUR mesačne, oblečenie vzrástlo asi o 40 EUR na sumu 70 EUR mesačne, hygienické a iné základné potreby vzrástli asi o 20 Eur na celkovú sumu 30- 40 EUR, lieky na bežné ochorenia o 5 EUR na sumu 15 EUR. Celkové mesačné výdavky na syna sú cca 350 až 400 EUR. Platí synovi poisťku so sporením, mesačne 22 EUR. K iným zmenám u maloletého dieťaťa nedošlo.

Súd na pojednávaní vykonal aj nasledovné listinné dôkazy:

Súd sa dôsledne oboznámil s obsahom spisu Okresného súdu Žilina sp. zn. 37P 278/2011, ako aj s príslušným rozsudkom zo dňa 26. 4. 2012, sp. zn. 37P 278/2011, ktorým boli upravené práva a povinnosti k maloleťmu dieťaťu tak, že bolo zverené do osobnej starostlivosti matky a otec bol zaviazaný prispievať na jeho výživu sumou 150 EUR mesačne. Súd povolil otcovi splácať dlh na výživnom za obdobie od 1. 1. 2010 do 30. 4. 2011 v sume 3 220 EUR v mesačných splátkach po 50 EUR. Styk otca s maloletým dieťaťom nebol upravený.

Toto rozhodnutie je dôležité najmä z toho dôvodu, aby súd mohol porovnať pomery účastníkov konania v čase predchádzajúcej úpravy výšky výživného v apríli 2012 a prípadnú zmenu pomerov, na ktorú poukazovala matka v návrhu na zvýšenie výživného a vo výpovedi na pojednávaní.

Zo spisu vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 37 P 278/2011 vyplýva, že:

matka poberala rodičovský príspevok a prídavok na jedno maloleťé dieťa, mala príjem z brigád cca 50 EUR mesačne, jej zdravotný stav aj zdravotný stav maloletého dieťaťa bol dobrý,

matka bývala v byte u matky, za bývanie prispievala matke 50 EUR mesačne,

otec mal vyživovaciu povinnosť voči deťom z rozvedeného manželstva, určenú rozsudkom Okresného súdu Žilina zo dňa 17. 12. 2007, a to na výživu maloletého G. v sume 2 000 Sk a maloletého J. v sume 2 000 Sk, v tom čase bol otec detí profesionálny športovec, venoval sa futbalu,

matka na pojednávaní konanom dňa 20. 2. 2012 uviedla, že otec dieťaťa zarábala pred narodením dieťaťa ako futbalista v Poľsku 30 000 Sk,

otec dieťaťa mal uzavretú HRÁČSKU ZMLUVU zo dňa 10. 2. 2012, dohodnutá mesačná odmena bola 1 300 EUR, finančný príspevok na bývanie 300 EUR, mal možnosti získať odmeny a bonusy (po splnení podmienok),

otec bol zamestnaný na základe dohody o pracovnej činnosti v Centre voľného času v Kysuckom Lieskovci, s čistým príjmom od septembra 2011 do novembra 2011 od 32,40 EUR do 72,90 EUR,

otec na pojednávaní konanom dňa 26. 4. 2012 uviedol, že stále je profesionálnym športovcom, vo februári 2012 za 18 dní zarobil 1 058 EUR, ak mu zmluvu nepredĺžia, bude si hľadať prácu v zahraničí, mal ešte dve vyživovacie povinnosti v celkovej výške 137 EUR, uviedol, že má dlhy, ktoré musí splácať, z výpisu zo ŽIVNOSTENSKÉHO REGISTRA mal súd preukázané, že otec mal živnosť, založenú v roku 2003,

matka poberala od 17. 11. 2009 do 31. 5. 2010 materské cca 600 EUR mesačne, následne poberala rodičovský príspevok 256 EUR a prídavok na jedno dieťa 22 EUR mesačne.

Súd v konaní 9P 191/2021 vykonal nasledovné listinné dôkazy:

Z lustrácie v SOCIÁLNEJ POISŤOVNE mal súd preukázané, že matka od 1. 12. 2017 do 31. 8. 2021 bola zamestnaná u E. B., od 21. 6. 2019 do 22. 4. 2021 v obchodnej spoločnosti VOMS SK, s.r.o.,

so sídlom v Žiline, otec maloletého dieťaťa nemá záznam o zamestnaní ani o vyplácaných dávkach. Matka poberala od októbra 2020 nemocenské do apríla 2020 v sume cca 278 EUR a od apríla 2021 do augusta 2021 ošetrovné od 111,20 EUR do 315,80 EUR. Od 1. 9. 2021 do 28. 2. 2022 poberala dávku v nezamestnanosti v sume od 268,70 EUR do 297,50 EUR.

Z výpisu zo ŽIVNOSTENSKÉHO REGISTRA mal súd preukázané, že otec má naďalej založenú živnosť (od roku 2003), zo správy Daňového úradu Žilina vyplýva, že daňové priznanie za rok 2021 nepodal.

Súd sa oboznámil s daňovými priznaniami manžela matky za rok 2020 a 2021.

Zo sobášneho listu mal súd preukázané, že matka dňa 15. 9. 2018 uzavrela manželstvo s E. B..

Z rodného listu mal súd preukázané, že matke sa dňa 22. 4. 2018 narodil syn E. B. (otcom je manžel matky).

Zo správy od zamestnávateľa matky – Slovenskej pošty, a.s. mal súd preukázané, že matka uzavrela pracovný pomer dňa 1. 3. 2022 a jej čistý mesačný príjem od marca 2022 do júna 2022 bol 704,02 EUR mesačne.

Zo správ ÚPSVaR Žilina, mal súd preukázané, že:

matka bola evidovaná ako uchádzačka o zamestnanie od 1. 9. 2021, poberala prídavky na dieťa za rok 2020 v sume 49,90 EUR, za rok 2021 v sume 51 EUR - v septembri 2021 v sume 200 EUR, v roku 2022 v sume 51,76 EUR mesačne, rodičovský príspevok v roku 2020 v sume 370 EUR, v roku 2021 za mesiac január 2021 až apríl 2021 v sume 378,10 EUR, máj 2021 62,36 EUR, jún 2021 72,54 EUR, júl až august 2021 v sume 62,36 EUR,

otec nebol evidovaný ako uchádzač o zamestnanie, nepoberal dávky v hmotnej núdzi ani štátne sociálne dávky, bol evidovaný ako povinná osoba k náhradnému výživnému pre oprávnené osoby - G. G. a J. G. - za rok 2020 bolo vyplatené náhradné výživné pre J. G. 66,39 EUR mesačne, za rok 2021 v sume 66,39 EUR mesačne, v roku 2022 v sume 66,39 EUR mesačne, pre G. G. za rok 2020 v sume 66,39 EUR mesačne, za rok 2021 v sume 66,39 EUR mesačne, v roku 2022 v sume 66,39 EUR mesačne.

Súd sa oboznámil s listinami, ktorými preukázala matka niektoré svoje výdavky, najmä na bývanie a výdavky pre maloleté dieťa (najmä oblečenie, strava, športové potreby).

Keďže otec bol opakovane vyzvaný, aby predložil súdu doklady o svojich pomeroch (najmä o príjmoch, výdavkoch, majetkových pomeroch, prípadných ďalších vyživovacích povinnostiach, prípadnom zhoršenom zdravotnom stave) a o zmene pomerov od roku 2012, avšak doklady nepredložil a ani sa nezúčastnil pojednávania, na ktorom sa k veci mohol vyjadriť, súd zistil priemerný príjem vo Švajčiarskej konfederácii za rok 2020 – 2022, ako aj aktuálne ponuky práce na vo Švajčiarsku, zverejnené na internete (osobitne v stavebníctve), ktoré sa pohybujú od 4 000 až do 6 000 EUR mesačne brutto.

Podľa § 28 ods. 2 Zákona o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov č. 36/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov (ďalej len Zákon o rodine), rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy mal. dieťaťa.

Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 75 odsek 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa § 76 ods. 1 Zákona o rodine, výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

Podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine, právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre mal. dieťa možno priznať najdlhšie na dobu 3 rokov späťne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh. Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len CMP), na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 2 ods. 2 CMP, na účely tohto zákona sa pojmy žaloba, strana a spor vykladajú ako návrh na začatie konania, účastník konania (ďalej len "účastník") a konanie podľa tohto zákona, ak z povahy veci nevyplýva inak.

Podľa § 185 ods. 1 Civilného sporového poriadku – zákon č. 160/2015 Z. z. (ďalej len CSP), súd rozhodne, ktoré z navrhnutých dôkazov vykoná.

Podľa § 185 ods. 1 CSP, súd môže aj bez návrhu vykonať dôkaz, ktorý vyplýva z verejných registrov a zoznamov, ak tieto registre alebo zoznamy nasvedčujú, že skutkové tvrdenia strán sú v rozpore so skutočnosťou; iné dôkazy bez návrhu nevykoná, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 187 ods. 1 CSP, za dôkaz môže slúžiť všetko, čo môže prispieť k náležitému objasneniu veci a čo sa získalo zákonným spôsobom z dôkazných prostriedkov.

Podľa § 187 ods. 1 CSP, dôkazným prostriedkom je najmä výsluch strany, výsluch svedka, listina, odborné vyjadrenie, znalecké dokazovanie a obhliadka. Ak nie je spôsob vykonania dôkazu predpísaný, určí ho súd.

Podľa § 191 ods. 1 CSP, dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo. Podľa § 191 ods. 2 CSP, vierohodnosť každého vykonaného dôkazu môže byť spochybnená, ak zákon neustanovuje inak.

Podľa § 35 CMP je súd povinný zistiť skutočný stav veci.

Podľa § 36 CMP je súd povinný vykonať aj iné dôkazy, ako navrhli účastníci konania, ak je to potrebné na zistenie skutočného stavu veci.

Podľa § 37 CMP, súd si môže osvojiť zhodné skutkové tvrdenia účastníkov, ak nemá pochybnosti o ich pravdivosti, len ak nie sú v rozpore s vykonaním dokazovaním.

Podľa ustanovenia § 121 CMP, rozsudky o úprave výkonu rodičovských práva povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práva povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

Súd vykonal dokazovanie na pojednávaní výsluchom matky a oboznámením obsahu listinných dôkazov.

Predmetom konania bolo rozhodnúť o návrhu matky na zvýšenie výživného pre maloleté dieťa, a to prípadne aj späťne (od podania návrhu), teda či je dôvod na zvýšenie výživného.

Súd nebol oprávnený skúmať výšku pôvodne určeného výživného v apríli 2012, pretože by išlo o neprípustnú reparáciu právoplatného rozhodnutia. V rámci dokazovania najskôr skúmal, či došlo k zmene pomerov na strane všetkých účastníkov konania, t.j. otca, matky a maloletého dieťaťa, a to od predchádzajúcej úpravy výživného do času rozhodovania o návrhu matky na zvýšenie výživného.

Ako vyplýva z ust. § 111 a nasl. CMP, konanie o zmene výživného patrí medzi mimosporové nenávrhové konania patriace do oblasti starostlivosti súdu o maloleté dieťa. V zmysle ustanovenia § 78 Zákona o rodine v spojení s ustanovením 121 CMP predstavuje práve zmena pomerov hmotnoprávnu podmienku pre zmenu predchádzajúceho súdneho rozhodnutia o výživnom. Zmena pomerov musí byť podstatná a musí sa týkať okolností, ktoré odôvodňujú výšku výživného za podmienky, že sa závažnejším spôsobom prejavia v pomeroch účastníkov v porovnaní s ich pomermi v čase predchádzajúceho rozhodnutia. Zmena pomerov pritom môže byť odôvodnená buď subjektívne a to okolnosťami na strane povinného, resp. na strane oprávneného, alebo objektívne, vývojom životných nákladov.

Zmena pomerov (ako hmotnoprávny základ pre nové rozhodnutie o výške výživného) musí byť tak závažná (kvalifikovaná), aby bolo možné konštatovať, že pôvodné rozhodnutie pri takto zmenených pomeroch neobstojí. Je potrebné prihliadnuť na rozsah, časové trvanie ale aj všetky ostatné okolnosti,

ktoré sa závažnejším spôsobom prejavia v pomeroch účastníkov, v porovnaní s ich pomermi v čase skoršieho rozhodnutia.

Dôvodom na zmenu vyživovacej povinnosti rodičov je len preukázaná podstatná zmena pomerov, za ktorých bolo doteraz výživné určené.

Pri posudzovaní zmeny pomerov (v súvislosti s návrhom matky na zvýšenie výživného) súd prihliadol aj na vývoj životných nákladov (objektívna okolnosť) od určenia výšky výživného skorším rozhodnutím, spolu s inými dôvodmi (subjektívnymi okolnosťami na strane účastníkov konania), najmä nárast odôvodnených výdavkov na strane maloletého dieťaťa.

Z vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že v apríli 2012 bolo maloleté dieťa zverené do jej osobnej starostlivosti a otec sa zaviazal (rodičovskou dohodou) prispievať na výživu maloletého dieťaťa sumou 150 EUR mesačne a splácať zameškané výživné. V tom čase mal otec ešte dve vyživovacie povinnosti voči maloletým deťom. Mal príjem ako profesionálny športovec. Matka sa o maloleté dieťa starala sama, bývala u matky v byte. Prispievala jej za seba a syna na bývanie 50 EUR. Poberala rodičovský príspevok a prídavok na jedno dieťa. Otec si vyživovaciu povinnosť voči maloletému dieťaťu neplní riadne. Matka viackrát na neho podala trestné oznámenie, naposledy v roku 2021. Od októbra 2021 do júna 2022 otec platí výživné 138 EUR. Za mesiac júl až august 2022 nezaplatil výživné. Otec sa o dieťa nezaujíma, nestretáva sa s ním, nič mu nekupuje. Otec na výzvy súdu nereagoval, na pojednávanie sa nedostavil, hoci bol riadne a včas predvolaný zo Švajčiarska, kde sa zdržiava.

Zmena pomerov u matky maloletého dieťaťa:

Matka sa v apríli 2012 o dieťa starala osobne. Poberala rodičovský príspevok, prídavok na dieťa a brigádnicke zarobila cca 50 EUR mesačne. Bývala v byte svojej matky, ktorej za seba a za dieťa prispievala na bývanie 50 EUR mesačne. Bola nemajetná. Mala len jednu vyživovaciu povinnosť voči maloletému A..

V roku 2018 uzavrela manželstvo. Manžel je živnostník s príjmom cca 3 000 EUR netto. V roku 2018 sa im narodil maloletý E.. Celkové výdavky na E. sú cca 250 EUR. Má teda dve vyživovacie povinnosti. Matka zdedila polovicu bytu, v ktorom bývala v roku 2012 – platí mesačne za byt 110 EUR. Od roku 2020 bývajú s manželom v rodinnom dome, ktorý majú v BSM. Matka iný majetok nevlastní, jej zdravotný stav je dobrý. Ako manželka si zobrali hypotekárny úver vo výške 80 000 EUR a mesačná splátka je 360 EUR. Jej osobné výdavky sú v súčasnosti cca 250 až 300 EUR. V súčasnosti je zamestnaná v pracovnom pomere od marca 2022 s čistým príjmom priemerne 704 EUR mesačne. Poberá prídavky na dve maloleté deti. Matka poberala od októbra 2020 nemocenské do apríla 2020 v sume cca 278 EUR a od apríla 2021 do augusta 2021 ošetrovné od 111,20 EUR do 315,80 EUR. Od 1. 9. 2021 do 28. 2. 2022 poberala dávku v nezamestnanosti v sume od 268,70 EUR do 297,50 EUR.

Matka teda uzavrela manželstvo, nadobudla majetok a pribudla jej vyživovacia povinnosť. Taktiež sa jej zvýšil príjem, oproti roku 2012, keďže sa zamestnala, asi o 300 EUR mesačne oproti roku 2012. Zvýšili sa jej výdavky na bývanie.

K iným podstatným zmenám u matky nedošlo.

Výška príjmu "druhého" rodiča (spravidla rodiča, ktorý má maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti – v konkrétnom prípade matky) ovplyvňuje výšku vyživovacej povinnosti výživou povinnej osoby (v tomto prípade otca) len veľmi okrajovo (rozhodnutie Krajského súdu v Žiline 30. 4. 2019, sp. zn. 10CoP/22/2019). Preto nepatrný nárast príjmu matky nepovažoval za relevantný, pri posudzovaní zmeny pomerov o otca a maloletého dieťaťa.

Matka zabezpečuje dieťaťu bývanie a iné potreby, aj osobnú starostlivosť, čo je forma vyživovacej povinnosti. Preto otec sa musí podieľať na zvýšených ustálených výdavkoch maloletého dieťaťa

podstatne vyšším pomerom vo finančnom vyjadrení. Otec nielenže výživné maloletému dieťaťu neplatí, ale mu neposkytuje ani vecné plnenia. Taktiež matke nepomáha s výchovou dieťaťa, ani sčasti.

Zmena pomerov u maloletého dieťaťa:

V apríli 2012 sa matka o dieťa osobne starala. Zdravotný stav dieťaťa bol dobrý. Dieťa používalo plienky. Celkové výdavky pre dieťa boli v tom čase 200 až 250 EUR.

V septembri 2022 nastúpi dieťa do 7. triedy základnej školy – teda do 2. stupňa základného vzdelávania. Je pochybné, že maloleté dieťa od roku 2012 psychicky a fyzicky vyspelo, podstatne vrástli jeho výdavky a zásadne sa zvýšili aj životné náklady.

Súd pri určovaní výšky zvýšeného výživného vychádzal z nasledovných odôvodnených zvýšených potrieb maloletého dieťaťa od októbra 2021: Oproti roku 2012 zanikol výdavok na plienky asi 40 EUR. Pribudli nasledovné výdavky: cestovné do školy 20 EUR, výdavky v škole (v súvislosti so vzdelávaním) 20 EUR, mobil 15 EUR, strava v škole 35 EUR, záujmové aktivity (včelárstvo, šport) spolu 35 EUR mesačne. Zvýšili sa výdavky na stravu asi o 80 EUR, oblečenie o 30 EUR, hygienické a iné základné potreby o 10 EUR mesačne, lieky na bežné ochorenia o 5 EUR, príspevok na bývanie cca o 40 EUR mesačne. Celkovo sa zvýšili podľa názoru súdu celkové výdavky pre maloleté dieťa od roku 2012 o sumu cca 250 EUR (po odpočítaní výdavkov za plienky v roku 2012 cca 40 EUR). Celkové mesačné výdavky na syna súd ustálil na sumu cca 400 EUR mesačne.

Súd ustálil odôvodnené potreby dieťaťa na základe návrhu matky, vychádzajúc aj z listinných dôkazov, ktoré preukazujú niektoré výdavky (nie všetky výdavky čo do druhu aj výšky sa dajú exaktne preukázať), po ich korekcii s porovnaním bežných výdavkov maloletých detí v tomto veku, zdravotného stavu a záujmov, známych súdu z rozhodovacej činnosti v iných obdobných prípadoch a z praktických a životných skúseností.

K iným podstatným zmenám u maloletého dieťaťa nedošlo.

Zmena pomerov u otca maloletého dieťaťa:

V roku 2012 bol otec profesionálnym športovcom. Mal uzavretú HRÁČSKU ZMLUVU zo dňa 10. 2. 2012, dohodnutá mesačná odmena bola 1 300 EUR, finančný príspevok na bývanie 300 EUR, mal možnosti získať odmeny a bonusy (po splnení podmienok). Na pojednávaní konanom dňa 26. 4. 2012 uviedol, že stále je profesionálnym športovcom, vo februári 2012 za 18 dní zarobil 1 058 EUR. Mal vyživovaciu povinnosť voči dvom deťom spolu 137 EUR mesačne. Mal aj príjem na základe dohody o pracovnej činnosti od septembra 2011 do novembra 2011 od 32,40 EUR do 72,90 EUR. Ďalšie príjmy a výdavky otca zistené v konaní v roku 2012 neboli.

Otec na pojednávaní konanom dňa 26. 4. 2012 uviedol, že ak mu nebude predĺžená hráčska zmluva, bude si hľadať zamestnanie v zahraničí. Matka uviedla, že v trestnom konaní, na základe jej trestného oznámenia na otca pre neplnenie vyživovacej povinnosti v roku 2011 zistila, že otec pracuje vo Švajčiarsku v oblasti stavebníctva s príjmom 5 000 až 6 000 EUR. Otec si predvolanie na pojednávanie prevzal na adrese vo Švajčiarsku, ktorú uviedla matka, takže tieto skutočnosti zodpovedajú realite.

Keďže sa otec na pojednávanie nedostavil, nepredložil súdu požadované doklady, osobitne o jeho príjme, súd vychádzal pri rozhodovaní o návrhu matky z jeho príjmu cca 5 000 EUR mesačne, a to ako príjmu minimálneho a potencionálneho.

Túto sumu súd ustálil nielen na základe výpovedi matky ale aj zisťovaním mzdy vo Švajčiarsku a na základe pracovných ponúk, osobitne v stavebníctve z internetových zdrojov. Zohľadnil aj jeho zdravotný stav a doterajšiu prax. Samozrejme, súd zobral do úvahy aj skutočnosť, že vo Švajčiarsku sú aj vyššie životné náklady ako na Slovensku.

Podľa záverov rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Cdo 14/2021 zo dňa 31. 3. 2021 platí, že „Princíp potencionality príjmov nevyžaduje detailné preukázanie všetkých príjmov

povinného, pretože použitím tohto princípu súd podľa charakteru správania povinného vymedzuje fiktívny (prezumpovaný) príjem, ktorý je následne základom pre určenie výživného“.

Súd zbral do úvahy skutočnosť, že otec je v produktívnom veku, nebolo preukázané, že by bol invalidný alebo mal zníženú pracovnú schopnosť a že je povinný v súvislosti s vyplácaním náhradného výživného pre dve deti pochádzajúce z jeho manželstva, ktoré bolo rozvedené. Majetok otca preukázaný nebol. Ďalšie pomery otca sa nepodarilo preukázať.

Otec sa o maloleté dieťa dlhodobo nezaujíma, ani doteraz výživné riadne a včas neplatí a neposkytuje dieťaťu ani vecné plnenia.

Osobná starostlivosť o maloleté dieťa tvorí materiálne hodnoty, zodpovedajúce príspevku druhého rodiča, ktorý ich poskytuje v peniazoch, a uspokojovanie potrieb dieťaťa touto formou vyvažuje platby druhého rodiča.

Výživné má spotrebný charakter, slúži na uspokojovanie základných potrieb, akými sú strava, ošatenie, bývanie, kultúrne, vzdelávacie, športové a rekreačné potreby – zabezpečovanie všetkých životných potrieb nevyhnutných pre všeobecný telesný a duševný rozvoj, pre prípravu na uplatnenie sa v živote.

Odôvodnené potreby maloletého dieťaťa sú rôzne, podľa okolností každého jednotlivého prípadu, pričom sú závislé predovšetkým od veku a zdravotného stavu dieťaťa, jeho fyzickej a duševnej vyspelosti, spôsobu a obsahu prípravy na budúce povolanie a celkové uplatnenie sa v spoločenskom živote, rozvoj záujmov.

Rodič, ktorý sa o maloleté dieťa osobne stará, plní vyživovaciu povinnosť prevažne poskytovaním vecných plnení a osobnou starostlivosťou. V tomto prípade je to matka dieťaťa, aj keď maloleté dieťa je vo veku, kedy dieťa potrebuje starostlivosť v menšom rozsahu, preto časť vyživovacej povinnosti musí plniť už aj finančne. Rodič, ktorý sa o dieťa osobne nestará, musí prispievať na jeho výživu výživným (finančne), ktoré určí súd, a to vo väčšom rozsahu. V tomto prípade je to práve otec dieťaťa.

Súd zbral do úvahy pri rozhodovaní o návrhu matky aj skutočnosť, že poberá prídavok na dieťa a uplatňuje si daňový bonus.

Prídavok na dieťa je štátna sociálna dávka, ktorou štát prispieva rodičovi či inej oprávnenej osobe na výchovu a výživu nezaopatreného dieťaťa. I keď povinnosť prispievať na výživu maloletých majú predovšetkým rodičia a vyplácanie prídavkov na deti nenahradzuje plnenie tejto povinnosti, predsa len vyplácané rodinné prídavky (rodinné dávky, vyrovnávacie dávky alebo ich doplatok) môžu sčasti uhradiť odôvodnené potreby maloletého dieťaťa. Preto súd zohľadnil v tomto rozsahu príjem matky aj formou prídavku pre maloleté dieťa.

Povinný otec musí svoje výdavky prispôbiť (korigovať ich) tak, aby uspokojil predovšetkým odôvodnené potreby maloletého dieťaťa.

Súd pri rozhodovaní o návrhu matky, bral v prvom rade do úvahy najlepší záujem maloletého dieťaťa. Potreby vyvíjajúceho sa dieťaťa totiž prirodzene a neustále rastú. Rastú aj životné náklady. Je prvoradou povinnosťou povinného rodiča (v tomto prípade otca), aby zabezpečil potreby dieťaťa v potrebnom rozsahu.

Na základe vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že nastala zmena pomerov najmä u maloletého dieťaťa, ktoré fyzicky a psychicky vyspelo, podstatne sa zvýšili jeho odôvodnené výdavky a zásadne sa zvýšili životné náklady, osobitne od začiatku roku 2022 (nárast výdavkov na stravu a ďalšie základné životné potreby pri dvojciferej inflácii). Zvýšenie výdavkov maloletého dieťaťa súd ustálil na sumu cca 250 EUR mesačne. Otec sa na tejto sume musí podieľať vyššou sumou a to minimálne 140 EUR mesačne. Preto súd zvýšil výživné otca zo sumy 150 EUR o sumu 140 EUR na sumu 290 EUR mesačne, od 1. 10. 2021. Takéto výživné platené otcom zodpovedá ustáleným zvýšeným odôvodneným potrebám maloletého dieťaťa a schopnostiam a možnostiam otca maloletého dieťaťa. Súd zbral do úvahy aj nárast príjmu matky, skutočnosť, že jej pribudla vyživovacia povinnosť a uzavrela manželstvo

a u otca podstatné zvýšenie príjmu, keďže žije a pracuje v zahraničí (skutkovo odôvodnená domnienka súdu).

Súd poukazuje aj na skutočnosť, že matka mohla podať návrh na zvýšenie výživného od nástupu maloletého dieťaťa na základnú školu (čo je podľa súdnej praxe podstatná zmena pomerov na strane maloletých detí), avšak takýto návrh nepodala. Keďže od určenia výživného v apríli 2012 uplynulo viac ak o 10 rokov, bolo potrebné výživné otca zvýšiť aspoň o 140 EUR mesačne.

Keďže súd zvýšil výživné otca od 1. 10. 2021 o 140 EUR mesačne (290 EUR – zvýšené výživné mínus 150 EUR – doterajšie výživné), vznikol mu dlh na výživnom za obdobie od 1. 10. 2021 do 31. 7. 2022 – v sume 1 400 EUR (10 mesiacov krát 140 EUR – suma, o ktorú bolo výživné zvýšené).

Súd povolil otcovi splácať dlžné výživné v sume 1 400 EUR po 150 EUR mesačne, spolu s bežným výživným. Ak si otec nebude plniť takto určenú vyživovaciu povinnosť, stratí výhodu splátok dlžného výživného. Súd povolenie splátok odôvodňuje úpravou výživného, výškou priznaného nedoplatku na zameškanom výživnom a platobnou schopnosťou otca a pomermi oprávneného dieťaťa, ktorého výživa nebude ohrozená, aj keď nebude nedoplatok na výživnom uhradený jednou splátkou. Otec si musel byť vedomý toho, že výživné bude zvýšené, a preto sa na takúto situáciu mal v predstihu pripraviť.

Keďže sa zmenili pomery tak, ako ich súd konštatoval v predchádzajúcej časti tohto rozsudku, súd potom zmenil – rozsudok Okresného súdu Žilina zo dňa 26. 4. 2012, sp. zn. 37P 278/2011, v časti určeného výživného pre maloletého A. B..

K procesnému postupu v súvislosti s nezvýšením výživného pre maloleté dieťa na sumu 300 EUR (ako žiadala matka), ale len na sumu 290 EUR mesačne, súd uvádza, že nerozhodol o tejto skutočnosti osobitným výrokom, pretože ide o konanie, ktoré možno začať aj bez návrhu a súd nie je viazaný návrhmi účastníkov konania. Matka podala návrh na zvýšenie výživného na Okresný súd Žilina 23. 9. 2021 a na pojednávaní navrhla zvýšiť výživné od 1. 10. 2021. Preto súd rozhodol o zvýšení výživného od 1. 10. 2021.

Podľa § 49 ods. 1 CMP, účastník platí trovy konania, ktoré vznikli jemu a jeho zástupcovi, ak nejde o trovy konania, ktoré platí štát.

Podľa § 52 CMP, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak CMP neustanovuje inak – generálne ustanovenie CMP.

Toto ustanovenie zdôrazňuje výnimočnosť uplatňovania nároku na náhradu trov konania v prípadoch, ak to zákon výslovne pripúšťa.

Podľa § 57 CMP, o povinnosti nahradiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, rozhoduje súd len na návrh.

Podľa § 55 CMP, súd môže náhradu trov konania priznať aj vtedy, ak je to s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé.

Rozhodovanie o trovách konania v civilnom mimosporovom konaní nie je založené na zásade úspechu strán v konaní.

V konaní neboli preukázané také okolnosti prípadu, ktoré by odôvodňovali priznanie na náhradu trov konania – uplatnenie moderačného práva súdu pri náhrade trov konania.

Účastníci konania ani neuplatnili nárok na náhradu trov konania.

Preto súd rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, v súlade s ustanovením § 52 CMP.

Rozsudok o výživnom je predbežne vykonateľný (§ 44 CMP).

Predbežná vykonateľnosť výroku o zvýšenom výživnom aj výroku o dlžnom výživnom vyplýva priamo zo zákona.

Táto úprava tzv. predbežnej vykonateľnosti rozsudkov bola zavedená do CMP s prihliadnutím na funkcie vyživovacej povinnosti smerujúce k zabezpečeniu uspokojenia materiálnych potrieb v rodinnoprávných vzťahoch.

Otec je povinný prispievať na výživu maloletého dieťaťa podľa tohto rozhodnutia (bežné výživné aj dlžné výživné), aj keď by proti nemu prípadne podal odvolanie (alebo aj iný účastník konania).

Podľa § 44 CMP lehota na plnenie výživného plyní od doručenia tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie, a to do 15 (pätnásť) dní odo dňa doručenia jeho písomného vyhotovenia na Okresný súd Žilina.

V odvolaní je potrebné:

uviesť, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sa ním sleduje, spisová značka,

označiť rozhodnutie, proti ktorému odvolanie smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie musí byť podpísané.

Odvolanie je potrebné predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde prvej inštancie a aby každý účastník dostal jeden rovnopis, ak je to potrebné.

Ak účastník nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jeho trovy.

Podľa § 365 ods. 1 CSP, odvolanie možno odôvodniť tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 62 ods. 1 CMP, odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Podľa § 62 ods. 1 CMP, odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Ak osoba povinná podľa tohto rozhodnutia dobrovoľne nespĺní, čo jej ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže osoba oprávnená z rozhodnutia podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov, ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.